

ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

Հայց. Առաք. Սուրբ Յակոբ Մայր Եկեղեցույ Կիրակնօրեայ Դպրոցի Պարբերաթերթ

Ժ. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 8

Ապրիլ 2003

Ապրիլ ամիսը՝ Յարութեան ամիս

Ապրիլ ամիսը հայ ժողովուրդի 20 ռդ դարու պատմութեան մէջ ողբի ամիս եղած է, որուն 24-րդ օրը կը զուգադիպի ասկէ 88 տարիներ առաջ կատարուած աննկարագրելի եղեռնին որուն ընթացքին ջարդի ենթարկուեցան մեր նախնիներէն 1.5 միլիոնէն ատէլի: Սակայն նոյն ամսուան մէջ զուգադիպող Ջատկուայ սուրբ տօնը մեզի մտածել կու տայ թէ ապրիլեան եղեռնի յիշատակումը ողբի օր պէտք չէ ըլլայ այլ՝ յարութեան տօն:

Ես եմ յարութիւնը եւ կեանքը: Ան որ ինծի կը հաւատայ թէպէտեւ մեռնի՝ պիտի ապրի: Իսկ ան որ ողջ է եւ ինծի կը հաւատայ՝ երբեք պիտի չմեռնի:

Յովհաննէսի Աւետարան 11:25-26

յաջորդող սերունդներու հայապահպան կեցուածքը պիտի ապահովէ իրենց հոգեկան յարութիւնը:

Բուն վտանգը սակայն կը կայանայ, նոյնպէս Քրիստոսի խօսքին համաձայն, երբ հայը, մեր պարագային հիւսիսային ամերիկայի ակերուն տարածուած հայը, սկսի կորսնցնել իր հայ ինքնութիւնը ու սկսի նոյնանալ տեղական ընկերային, մշակութային եւ լեզուական

արժէքներուն հետ, հետզհետէ մոռնալով իր իսկ մշակոյթը, լեզուն, ասանդութիւններն ու ընկերային արժէքները: Երբ հայը այլեւս չի տօներ իր ասանդական տօները, երբ հայը ալ չի գործածեր Մաշտոցի գիրերն ու բառերը, այն ատեն կը մահանայ նաեւ անոր հոգին ու չ'իրականանար հայ հոգիին յարութիւնը:

Մենք, «Մաշտոցի Արձագանգ»ի միջոցաւ ինչպէս նաեւ մեր կիրակնօրեայ դպրոցէն ներս միշտ պիտի շարունակենք հաւատալ հայ հոգիին յարութեան միշտ պահպանելով հայկական ասանդութիւնները ու գործածելով հայերէն լեզուն:

Հաւատացեալ անհատ մը Քրիստոնեայ կը կոչուի այն իսկ պատճառաւ որ կը հաւատայ Քրիստոսի յարութեան: Նոյնպէս ալ հայ ժողովուրդը հայ կը կոչուի որովհետեւ կը հաւատայ իր հոգիին յարութեան: Գիտէ որ մահէն ետք կայ կեանք, քանդումէն ետք կայ վերականգնում, ջարդէն ետք կայ վերածնունդ:

Քրիստոսի զոհաբերեալ կեանքի եւ հայ ժողովուրդի ճակատագրին միջեւ այս նմանութիւնը յատկանշական է, մանաւանդ որ հայը իր հաւատքը անխախտելի ձեով կապած է Քրիստոսի ու զայն ընտրած իբր ճշմարիտ ուղի: Երկուքն ալ «չարչարեալ», «խաչեալ», «թաղեալ» ապա «յարուցեալ»: Հետեւաբար անկասկած կրնանք ըսել «հայու հոգին յարեալ ի մեռելոց» նոյնպէս ինչպէս **Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց**

Օրհնեալ է Յարութիւնը Քրիստոսի

Այնպէս ինչպէս Քրիստոս Գողգոթա լեռը բարձրացաւ, խաչին վրայ արինաքամ եղաւ, մեռաւ, թաղուեցաւ ապա մեռելներէն յարութիւն առաւ, նոյնպէս ալ հայը անապատի աւազներուն վրայէն քալեց, ջարդի ենթարկուեցաւ, թաղուեցաւ ապա ոչնչացումէն յարութիւն առաւ: Յարութիւն առաւ որովհետեւ ան շարունակեց ապրիլ, գոյատեւել, ծաղկիլ, շնորհիւ իր յոյսին, շնորհիւ իր հաւատքին: Բայց ճիշդ ո՞ր յարութեան մասին է խօսքը:

«Մի՛ վախճաք անոնցմէ որոնք մարմինը կը սպաննեն եւ սակայն հոգին չեն կրնար սպաննել: Բայց դուք վախցէք մանաւանդ անկէ որ կրնայ թէ՛ հոգին եւ թէ՛ մարմինը կորուստի մատնել դժոխքին մէջ»: Մատթէոս 10:28

Մեր ժողովուրդին ապրիլեան եղեռնէն վերապրած ըլլալը ու տակաւին այսօր հայերէն լեզուի ու մշակոյթի գոյատեւումը ինքնին փաստեր են թէ՛ Քրիստոսի խօսքին համաձայն, հայու հոգին կարելի չեղաւ սպաննել այլ անոր մարմինը միայն: Հայը եթէ այսօր կայ ու կը մնայ կը նշանակէ թէ հայու հոգին յարութիւն առած է: Չէ վախցուցած մեր նախնիներուն մարմնական մահը որովհետեւ վստահ եղած են թէ

Թափուր գերեզման, լեցուն կեանք

Հատուած Մեծի Տանն Կիլիկիոյ ապա Ամենայն Հայոց Գարեգին կաթողիկոսի «Ես յաղթեցի աշխարհի...» Յարութիւն եւ Հայութիւն գիրքէն

Քրիստոսի յարութեան հիմնական դասը այս է- ՃԾՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻՇՏ ՊԻՏԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԷ: Վայ անոր որ կը մոռնայ այս աստուածահաստատ իրողութիւնը: Այս դասը մեր ժողովուրդը սորվեցաւ առաջին իսկ օրէն, Առաքեալներու բերաններէն, Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչի լուսաճաճանջ շրթներէն, Մեսրոպ Մաշտոցի հոգեճառագայթ գիրերէն, չարը խոցող Վարդանիցի գիզակէն, հայագործ ճարտարապետական կոթողներէն, գունագեղ մագաղաթեայ ձեռագիրներէն, նրբարուեստ խաչքարերէն, աղօթամրմունջ ու յաւերժախօս վանքերէն, քրիստոսազգեստ եւ քրիստոնէատիպ հայ սուրբերէն ու մահն իրենց արեամբ նուաճող Նահատակներէն ու Մարտիրոսներէն:

Եւ այդ դասը ան չմոռցաւ երբեք հազարամեայ իր պատմութեան ընթացքին, մինչեւ ահաւորագոյն այն օրը երբ իր գոյութիւնը ծանր, մահացու հարցականի տակ դրուեցաւ Համաշխարհային Առաջին Պատերազմի ընթացքին հայութեան դէմ մեր դարաւոր թշնամիին կողմէ փորձուած ցեղասպանութեան հարուածին տակ: Գերեզման բացուեցաւ իր ոտքերուն առջեւ: Ծատ անհատներ ծառի բունէն ինկող ճիւղերու պէս ինկան այդ համայնակույ գերեզմանին մէջ: Բայց գերեզմանը մնաց միշտ թափուր... որովհետեւ հոգին, համայնական անձնաւորութիւնը, ազգն ու եկեղեցին մերժեցին իջնել գերեզման: Քրիստոս ինք դուրս եկած էր գերեզմանէն եւ հռչակած էր անժխտելի իրողութիւնը թէ՛ ճշմարտութիւնը, բարութիւնը, արդարութիւնը, հաւատքը, յոյսը, սէրը չեն կրնար թաղուիլ:

Բովանդակութիւն

- Ապրիլ ամիսը՝ Յարութեան ամիս
- Թափուր գերեզման, լեցուն կեանք
- Ծաղկազարդ կամ Յիսուսի յաղթական մուտքը Երուսաղէմ
- Աւագ շաբաթ
- Գիտէի՞ր
- Աստուածաշունչը կը պատմէ փորրերուն
- Վերապրողի կենսագրական
- Ինչպէ՞ս կը ճշդուի Զատկուայ տօնին թուականը
- Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի շարչարանքները եւ խոր Վիրապ մտնելը
- Ոգեկոչենք Մեծ Եղեռնի զոհերուն անմահ յիշատակը նաեւ՝
- Մանակապարտեզի անկիւն
- Նախակրթարանի անկիւն
- Երկրորդականի անկիւն
- Ընդհանուրի անկիւն
- Մարտ ամսուան պատասխաններ եւ մասնակցողներ
- Կարճ լուրեր կիրակնօրեայէն

Ծաղկազարդ կամ Յիսուսի յաղթական մուտքը Երուսաղէմ

«Ժողովուրդի մեծ բազմութիւն մը, որ Զատիկի տօնի առիթով Երուսաղէմ եկած էր, իմացաւ որ Յիսուս Երուսաղէմ պիտի գայ: Ժողովուրդը մեծ ոգելորութեամբ պատրաստուեցաւ դիմաորելու զայն: Յիսուս եւ իր աշակերտները երբ մօտեցան Բեթփագէի եւ Բեթանիայի «գիւղերուն», մօտիկը այն լեռան որ Զիթենեաց կը կոչուի, աշակերտներէն երկու հոգի ղրկեց՝ անոնց պատուիրելով.

-Քացէք սա դիմացի գիւղը: Հագիւ մտած՝ հոն կապուած աւանակ մը պիտի գտնէք, որուն վրայ ոչ ոք նստած է տակաւին: Քակեցէք զայն եւ բերէք: Եթէ ոեւէ մէկը հարցնէ թէ ինչո՞ւ կը քակէք, իրեն ըսէք «Տէրը պէտք ունի անոր»: Երկու աշակերտները գացին եւ ամէն ինչ գտան այնպէս ինչպէս Յիսուս ըսած էր իրենց՝ աւանակը հոն էր: Եւ մինչ կը քակէին զայն, անոր տէրերը ըսին իրենց.

-Ինչո՞ւ կը քակէք աւանակը:

Անոնք պատասխանեցին.

-Տէրը պէտք ունի անոր:

Եւ զայն բերին Յիսուսի: Ապա իրենց վերարկուները դրին աւանակին վրայ եւ Յիսուսը հեծցուցին անոր վրայ: Եւ մինչ կը յառաջանար, ժողովուրդը վերարկուները ճամբուն վրայ կը փռէր:

Երբ մօտեցաւ Երուսաղէմի, հոն ուր Զիթենեաց լեռան զառիվայրը կը սկսէր, աշակերտները բոլորն ալ սկսան ուրախութեամբ եւ բարձրաձայն զԱստուած օրհնաբանել՝ իրենց տեսած բոլոր հրաշագործութիւններուն համար, ըսելով.

«Օրհնեալ է թագաւորը որ կու գայ Տիրոջ անունով. խաղաղութիւն երկինքի մէջ եւ փառք Բարձրեալին»:

Ծաղկազարդի օրով եկեղեցական հանդիսութիւնները իրենց տօնական ճոխութեան մէջ կը մտնեն ու առ ի պատրաստութիւն Յիսուսի յաղթական մուտքի յիշատակութեան, եկեղեցիէն ներս, Փակեալ խորանը կը բացուի: Խորանը, որ գոցուած էր Բարեկենդանի յաջորդ օրը:

*«Մուտք Երուսաղէմ»
Մանրանկար՝ Հեթում Բ.
Թագաւորի Ճաշոցէն 1286
Կիլիկիա*

Ծաղկազարդի Կիրակի օրուան արարողութիւնը կը յատկանշուի արմաւենիի, ձիթենիի կամ ուռիի ճիւղերու օրհնութեամբ, որոնցմէ կը բաժնուի բոլոր ներկայ հաւատացեալներուն որպէսզի ճիւղերը տանին իրենց տունները ու զանոնք պահեն իբր բարիք եւ պաշտպանութիւն ապահովող նշաններ:

Սակայն մանաւանդ յատկանշական ու շեշտուած կարեւորութիւն ունի Ծաղկազարդի թափօրը որուն կը մասնակցին բոլոր մանուկներն ու երեխաները, զարդարուն ու գունաւոր մոմերով:

Աւագ Ծաբաթ

Զատիկի կամ Յարութեան տօնը որ այս տարի կը զուգահիսի Ապրիլ 20-ին, նախորդուած է Յիսուսի կեանքի վերջին շրջանի դրուագները յիշեցնող եկեղեցական հանդիսութիւններու ամբողջ շաբաթով մը: Այդ շաբաթը կը կոչուի **ԱԻԱԳ ԾԱԲԱԹ**, որ կը նշանակէ ամենէն մեծը, ամենէն բարին ու սուրբը: Այդ շաբաթուան իրաքանչիւր օր եւս կը կոչուի աւագ՝ ինչպէս աւագ երկուշաբթի, աւագ հինգշաբթի, աւագ ուրբաթ, եւայլն ու Զատիկը կարելի պիտի ըլլար աւագ Կիրակի կոչել եթէ այդպէս սովորութիւն եղած ըլլար:

Թէեւ Աւագ Ծաբաթուան իրաքանչիւր աւագ օր Քրիստոսի վերջին օրերուն տնօրինութիւններէն մէկուն կամ մի քանիին կը զուգահիսի, սակայն այդ աւագ օրերէն ամենէն աւելի խորհրդաւորներն են աւագ Հինգշաբթիէն մինչեւ Յարութեան Կիրակին երկարող օրերը:

Աւագ Հինգշաբթի

Վերջին ընթրիքը, ոտնւուման եւ հաղորդութեան խորհուրդի հաստատման օր:

Հրեական Պասիք տօնի շրջանն էր: Յիսուս եւ իր աշակերտները եւս կը պատրաստուէին տօնելու: Զգալով անմիջական պատահելիք դժբախտութիւնները, Յիսուս փափաքեցաւ վերջին ընթրիք մը ունենալ իր աշակերտներուն հետ:

«Քաղաք գացէք, այսինչ մարդուն մօտ, եւ ըսէք անոր. «Վարդապետը կ'ըսէ՝ ժամանակս մօտեցած է. քու տունդ պիտի ուտեմ զատկական ընթրիքը, աշակերտներուս հետ»:...

«Եւ մինչ անոնք կ'ուտէին, Յիսուս հաց առաւ, օրհնեց, կտրեց եւ բաժնեց աշակերտներուն, ըսելով.

- Առէք, կերէք, ասիկա իմ մարմինս է:

Ապա առաւ բաժակը, գոհութիւն յայտնեց Աստուծոյ եւ տուաւ իր աշակերտներուն, ըսելով.

-Բոլորդ խմեցէք ասկէ. ասիկա իմ արիւնս է որով Աստուծոյ հետ նոր ուխտ կը կնքուի եւ որ շատերու համար կը թափուի՝ իրենց մեղքերու թողութեան համար: Բայց նաեւ կ'ըսեմ ձեզի.- Այլեւս այս գինիէն պիտի չխմեմ մինչեւ այն օրը, երբ ձեզի հետ պիտի խմեմ նոր գինին՝ իմ Հօրս արքայութեան մէջ:

Մատթէոս 26.18-29

Այսպէս բանաձեւուած խորհուրդով է որ սկիզբ կ'առնէ Հաղորդութեան խորհուրդը եկեղեցիներէն ներս: Յիսուս կը թելադրէ իր զոհաբերութեան յիշատակը կատարել գործածելով հացը իբր մարմին գոհաբերուած Յիսուսի եւ գինին իբրեւ հոսած արիւնը մարդկութեան համար:

Յիսուս գիտնալով հանդերձ որ Հայրը ամէն

«Ոտնւուման» 1392 Յովհաննէս Խիզանցի

իշխանութիւն տուած է իրեն եւ թէ ինք Աստուծմէ եկած է եւ Աստուծոյ կ'երթայ, ելաւ սեղանէն, մէկ կողմ դրաւ իր վրայի հագուստը եւ ղենջակ մը առնելով՝ մէջքէն կապեց: Ապա ջուր առնելով՝ լեցուց կոնքին մէջ եւ սկսաւ աշակերտներուն ոտքերը լուալ եւ մէջքին կապած ղենջակով սրբել . . . :

Յիսուս իր աշակերտներուն ոտքերը լուալէ ետք հագաւ իր հագուստները եւ կրկին սեղան բազմեցաւ: Ապա հարցուց.

-Գիտէ՞ք ինչ ըրի ձեզի: Դուք զիս «Վարդապետ» եւ «Տէր» կը կոչէք եւ ճիշդ կ'ըսէք, որովհետեւ իրապէս ալ եմ: Արդ՝ եթէ ես որ Տէր եւ Վարդապետ եմ լուացի ձեր ոտքերը, դուք ալ պարտաւոր էք իրարու ոտքերը լուալ: Ես ձեզի օրհնակը տուի, որպէսզի դուք ալ իրարու ընէք այն ինչ որ ես ձեզի ըրի: Լաւ գիտցէք, թէ ծառան իր տիրոջմէ մեծ չէ եւ ոչ ալ ղրկուածը՝ զինք ղրկողէն:

Յովհաննէս 13.3-16

Շարունակութիւն՝ էջ 5

Աւագ Հինգշաբթիի գիշերային արարողութիւնները կ'աւարտին խաւարումով. յատուկ կերպով խորհրդաւոր այս ժամուն կը հանգցուին եկեղեցիին լոյսերը ու վառած կը մնան Յիսուսն ու իր աշակերտները խորհրդանշող 12 մոմեր եւ մեծ մոմ մը: Աւետարանի ընթերցումներուն հետ՝ հետզհետէ կը մարեն 12 մոմերը ու ամենէն վերջը կը մնայ մեծ մոմը միայն...: Յիսուս՝ Առանձինն:

Աւագ Ուրբաթ

Այս ամենէն սուրբ օրը Յիսուսի կեանքին վերջին օրուան յիշատակութիւնն է ու կը վերաբերի Անոր Դատապարտութեան, խաչելութեան եւ թաղման դրուագներուն:

Եկեղեցիէն ներս կը կատարուի խաչելութեան եւ թաղման կարգ որու աւարտին հաւատացեալներ կ'անցնին խորհրդանշական Յիսուսի դագաղին տակէն իբր արտայայտութիւն իրենց սիրոյն ու հաւատքին Փրկիչին հանդէպ ու իրենց հետ տուն կը տանին անոր վրայէն ծաղիկ մը իբր օրհնութիւն:

Գուշակած ըլլալով իր վախճանը Յիսուս արդէն իսկ պատուիրած է իր աշակերտները ու իր վերջին խօսքերը արտասանած.-

« Թող չխռովին ձեր սիրտերը: Հաւատացէ՛ք Աստուծոյ, հաւատացէք նաեւ ինձի:»

«Ե՛ս եմ ճամբան, ճշմարտութիւնը եւ կեանքը: Միայն ինձմով կարելի է Հօրս երթալ:»

«Նոր պատուիրան մը կու տամ ձեզի.- Սիրեցէ՛ք իրար: Ինչպէս եւ ձեզ սիրեցի՝ դուք ալ իրար սիրեցէք:»

«խաղաղութիւն կը թողում ձեզի. իմ խաղաղութիւնս է որ կու տամ ձեզի, որ այս աշխարհի տուած խաղաղութենէն տարբեր է: Մի՛ խռովիք ու մի՛ վախճաք: Ահա կ'երթամ, բայց կրկին պիտի գամ ձեզի:»

«Ասոնք ըսի ձեզի որպէսզի իմ ուրախութիւնս ձեր մէջ ըլլայ: Իմ պատուէրս է որ սիրէք իրար, ինչպէս ես ձեզ սիրեցի: Մեծագոյն սէրը այն սէրն է, որով մարդ ինքզինք կը զոհէ իր բարեկամներուն համար:»

Շարունակութիւն՝ էջ 6

Ի՞նչ կը մտածես «Մաշտոցի Արձագանգ»ի այս տարուան ամսական հրատարակութեան մասին:
Մեզ տեղեակ պահէ անձնապէս կամ ե-նամակով
director@sourphagop.org
հասցէին

Աւագ Շաբաթ

Աւագ շաբթուան տխուր ու յուզիչ մթնոլորտը կ'աւարտի աւագ շաբաթ օր: Ծրագալոյց է, Սուրբ Յարութեան տօնի նախօրեակ: Եկեղեցիէն ներս բացառաբար շաբաթ օրով իրիկնային պատարագ կը մատուցուի: Ամէնուն ձեռքը մոմեր կը տրուի ու կը հնչեն Ծրագալոյցի յատուկ շարականները որոնցմէ է «Լոյս Զուարթ» երգը: Վերջ կը գտնէ երկարատեւ Մեծ Պահքը եւ ընտանիքներ կը համախմբուին խթման իրիկունը ու ըստ սովորութեան ձուկի ընթրիք կ'ընեն:

Հոս նշենք նաեւ թէ խթման գիշերը խումբ խումբ երիտասարդներ կ'աւետեն Քրիստոսի Յարութիւնը երգելով

Այսօր յարեա՛ր ի մեռելոց
Փեսայն անմահ եւ երկնաւոր
քեզ աւետի՛ք խընդութեան
հարսն ի յերկրէ եկեղեցի.
օրհնեա՛ր ի ձայն ցընծութեան
զԱստըուած քո, Սիո՛վն:

Այսօր անճառ լոյսն ի լուսոյ
լուսաւորեաց զմանկունըս քո,
լուսաւորեա՛ր Երուսաղէմ
քանզի յարեա՛ր լոյս քո Քրիստոս.
օրհնեա՛ր ի ձայն ցընծութեան
զԱստըուած քո, Սիո՛վն:

Այսօր խաւարն անգիտութեան
հալածեցաւ երրեակ լուսովն,
եւ քեզ ծագեաց լոյս գիտութեան
յարուցեալն ի մեռելոց Քրիստոս.
օրհնեա՛ր ի ձայն ցընծութեան
զԱստըուած քո, Սիո՛վն:

Գիտէի՞ր . . .

Զատիկ կը կոչուի մեր մէջ հրէական Պատեքի տօնը: Եւ որովհետեւ Զատիկ բառը հրէական այդ բառին բուն թարգմանութիւնը չէ, կը կարծուի թէ Զատիկը հեթանոսական շրջանէն մնացած տօն մըն է որ կը նկատուէր Պատեքին համահաւասար: Քրիստոնէութեան մէջ Պատեքը վերածուած է Քրիստոսի Յարութեան տօնին ու այս փառաւոր տօնը այժմ կը կոչուի Զատիկ Յարութեան: Փոխաբերական իմաստով «Զատիկ» կը նշանակէ գառով մատաղ-կերակուր որ աւանդական ճաշն էր հրէական Պատեքի տօնին:

Փակեալ խորան անունը կը տրուի մեծ Պահքի առաջին օրուան ուր խորանին վարագոյրը կը փակուի ու այդպէս ալ կը մնայ բոլոր պահքի տեւողութեան: Միակ առիթը ուր փակեալ խորանը կը բացուի եւ բաց պատարագ կը մատուցուի Լուսաւորչի Մուտն ի Վիրապ տօնին առիթն է:

Ծառզարդար անուն մըն ալ կայ որ ժողովուրդը կու տայ Ծառկազարդի տօնին: Կը թուի թէ շփոթը հետեւեալ իրողութենէն յառաջացած է. Երկարատեան մեր մէջ նոր տարին տօնելու աւանդութիւնը կապուած էր գարնանամուտին, եւ որովհետեւ ծառզարդարէն նոր տարուան աւանդութիւն է, ծառզարդար անունը մնացած է գարնան զուգարդիպող Ծառկազարդ տօնը նշելու համար, աննկատ անցնելով թէ նոր տարին Մարտ ամիսէն Յունուար փոխադրուած է:

Աստուածաշունչը կը պատմէ փոքրերուն . . .

Յիսուս կ'ապրի

Յիսուս իր աշակերտներուն հետ պարտէզ մը գնաց: Ան աղօթեց ըսելով. «Ով հայր, քու ուզածդ թող ըլլայ»:

Յետոյ Յուդա եկաւ քանի մը զինուորներով: Անոնք Յիսուսը առին ու տարին:

Զինուորները Յիսուսը տարին քահանայապետին քով: Քահանայապետը հարցուց. «Դուն Աստուծոյ Որդի՞ն ես»: Յիսուս ըսաւ. «Այո՛»: Քահանայապետը եւ միւս դատաւորները ըսին . « Ի՛նք կ'ըսէ, թէ Աստուծոյ որդին է: Ստախօս է: Պէտք է մեռնի»:

Անոնք Յիսուսը Պիղատոսին տարին: Զինուորները Յիսուսին կարմիր հագուստ մը հագցուցին եւ փուշէ թագ մըն ալ դրին գլուխին: Յետոյ սկսան ծաղրել զինք: Պիղատոս ըսաւ. «խաչեցէք զինք, որպէսզի մեռնի»:

Զինուորները տարին Յիսուսը քաղաքին մօտիկ բլուրի մը վրայ: Բլուրին անունը Գողգոթա էր: Հոն Յիսուս խաչուեցաւ: Յիսուսի մօրը անունը Մարիամ էր: Մարիամ խաչին քով կեցած էր Յիսուսի աշակերտին՝ Յովհաննէսի հետ: Յիսուս Յովհաննէսին ըսաւ. «Յովհաննէ՛ս, մօրս համար զաւակ եղիր»: Ապա իր մօրը ըսաւ. «Մայր, հոգ տար Յովհաննէսին»: Յետոյ Յիսուս ըսաւ. «Ամէն ինչ վերջացաւ»: Գլուխը ծոց ու մեռաւ:

Յիսուսի բարեկամները զինք խաչէն վար իջեցուցին եւ դրին քարայրի մը մէջ: Իր բարեկամները մեծ քար մը գլորեցին քարայրին դրան դիմաց: Կիրակի առաւօտ քանի մը կիներ գերեզման եկան, բայց տեսան որ մեծ քարը տեղէն շարժած էր: Յիսուս ալ ներսը չէր: Կիները հրեշտակ մը տեսան: Հրեշտակը իրենց ըսաւ. «Յիսուս ողջ է, գացէք եւ իր աշակերտներուն լուր տուէք:»

Երեկոյեան երկու մարդեր դէպի Եմմաուս կ'երթային: Անոնք Յիսուսի մասին կը խօսէին: Շատ տխուր էին, որովհետեւ Յիսուս մեռած էր: Միշտ այդ ատեն Յիսուս մօտեցաւ իրենց: Բայց անոնք չէին գիտեր թէ Յիսուսն էր: Ան իրենց հետ սկսաւ խօսիլ եւ ըսաւ. «Յիսուս պէտք էր որ մեռնէր»:

Քիչ յետոյ Եմմաուս հասան: Երկու մարդերը ըսին. «Եկուր միասին ընթրիք ընենք»: Յիսուս տուն մտաւ եւ սեղանին առջեւ նստաւ: Յիսուս Աստուծոյ շնորհակալութիւն յայտնեց կերակուրին համար: Երկու մարդերը գիտցան որ ան Յիսուսն էր, բայց Յիսուս անմիջապէս աներեւոյթ եղաւ: Երկու մարդերը Երուսաղէմ վազեցին ու Յիսուսի աշակերտներուն ըսին. «Յիսուս ողջ է, մենք տեսանք զինք:» Երբ այսպէս կը խօսէին, Յիսուս աշակերտներուն երեցաւ: Անոնք բոլորն ալ վախցան: Յիսուս ըսաւ. «Ես եմ»: Անոնք ուրախացան, որովհետեւ գիտցան թէ Յիսուս ողջ է:

Վերապրողի կենսագրական

1915 թուականի Ապրիլեան Եղեռնին զոհ գացին մեծ թիով հայ ազգի մտաւորականներ, արուեստագէտներ, գրագէտներ: Ուրիշներ, ականատես եղան այդ սարսափին բայց վերապրեցան:

Վերապրող Դէմքերուն շարքին է հայ ժողովուրդի սիրելի Վարդապետ՝ Կոմիտասը: Ո՞վ ծանօթ չէ անոր անունին ու գործերուն, անոր տխուր ճակատագրին ու վախճանին:

1915-ի Ապրիլ 24-ի կէս գիշերին, թուրք զինուորներ կը ներկայանան Կոմիտաս Վարդապետին բնակարանը ու մի քանի հարցումներ հարցնելու պատրուակով զայն կ'առաջնորդեն ոստիկանատուն: Հոն, արդէն իսկ ձերբակալուած էին 200 այլ հայորդիներ ու բոլորը միասին նաւով կը փոխադրուին Հայտար Փաշա կայարան, անկէ շոգեկառքով կը տարուին Անգարա ապա ձիավար կառքերով, երկու օրուան տեւողութեամբ տաժանակիր ճամբով մը կը հասնին Չանկըրի գաղթակայանը: Մինչեւ Չանկըրի հասնիլը Կոմիտաս կը մնայ լաւատես յուսալով որ այս բոլորը տարակարծութիւն ու սխալմունք է եւ թէ կացութիւնը շուտով կը բարելաւուի:

Սակայն այս ուղեւորութեան ընթացքին պատահած, յստակ դէպք մըն էր որ պիտի փոխէր Կոմիտասի ճակատագիրը ու գծէր անոր ապագան: Դէպի Չանկըրի ճամբուն վրայ կարաւանը կը հասնի Բավլի խան: Թուրք

զինուորներն ու կառապանները կանգ կ'առնեն իրենց 200 ձիերուն ջուր տալու համար: Կայարանին մօտ կար մէկ ջրհոր միայն եւ թուրք զինուորները կը վիճէին թէ որո՞ւ ձին առաջ պիտի խմէր այդ ջուրէն:

Օգտուելով այդ շփոթ վիճակէն, երկու ճարպիկ հայ բանտարկեալներ կը յաջողին ձեռք ձգել դոյլ մը ջուր: Անմիջապէս կը հրամցնեն Կոմիտասին որ ամենէն առաջ ինք խմէ: Հագիւ Կոմիտաս ջուրի դոյլը կը մօտեցնէ շրթունքներուն, ձիաւոր թուրք զինուոր մը քառատրոփ կը մօտենայ անոր ու կոպտութեամբ կը խլէ դոյլը անոր ձեռքէն, վրան թափելով ջուրը: Կոմիտաս կը շշմի, կարծես կը սառի ու աչքերը զարհուրանքով լեցուած, նայուածքը կը քարանայ թուրք զինուորին վրայ: Այս դէպքին հետեւանքով Կոմիտասին մէջ կը ծնի ծայրայեղ վախ, թուրք զինուորներէն: Անոր նուրբ եւ

դիւրազգաց հոգին կարծես վերջնականապէս վիրաւորուած ըլլար այնքան մը որ կը սկսի ծառերուն ետեւ պահուլտած թուրքեր տեսնել, իրեն ուղղուած ատրճանակներ երեւակայել, խոնարհիլ թուրք զինուորներուն առջեւ ու շփոթած ինքն իրեն խօսիլ:

Ձերբակալութենէն 13 օրեր վերջ, Թալաթի կողմէ ստորագրուած նամակի մը շնորհիւ, Կոմիտաս եւ այլ 7 հայորդիներ արտօնութիւն կը ստանան վերադառնալու Պոլիս: Սակայն վնասը արդէն իսկ կատարուած էր: Կոմիտաս ականատես եղած էր իր ժողովուրդի ողբերգական ճակատագրին ու ետին ձգած սիրելի ընկերներ եւ ազգակիցներ: Իր մէջ վախն ու թուրք զինուորին հետ ունեցած անձնական ցնցիչ փորձառութիւնը արմատ կը դնեն ու ան հետզհետէ կը հիւանդանայ, կը դադրի ստեղծագործելէ: Անոր տխրութիւնը այնքան կը խորանայ որ 19 տարիներ շարունակ, մինչեւ մահը, Կոմիտաս կը պահէ մեռելային լուծութիւն ու այդպէս ալ կը մահանայ, Փարիզի Վիլժուիֆ հոգեբուժարանին մէջ:

Կոմիտասի անիւնները կը փոխադրուին Երեւան: Կ'ըսուի թէ թաղման արարողութեան ընթացքին թեթեւ անձրեւ մը կը սկսի մաղուիլ: Ներկաները ինքնաբոլխ կերպով կը սկսին երգել Կոմիտասի իսկ յօրինած «անձրեւն եկաւ շաղալէն» երգը ու այդպէս դագաղը կը յանձնեն հողին:

Ինչպե՞ս կը ճշդուի Զատիկուայ տօնին թուականը

Զատիկը շարժական տօն մըն է որովհետեւ ամէն տարի անոր թուականը կը փոխուի: Ահա բացատրական մը թէ ինչպէս կը ճշդուի անոր թուականը:

Զատիկը կամ Սուրբ Յարութեան տօնը կը տօնուէր Հրէական Բաղարջակերաց կամ Պասէքի տօնին հետ: Այս տօնը յիշատակումն էր Հրեաներու Եգիպտոսէն ելքի եւ գերութենէն ազատագրուած ըլլալու կրօնա-ազգային դէպքին: Սակայն Ս. Յարութիւնը տօնելու օրը կը մնար վէճի նիւթ: ՅԶԾ թուականին, Նիկիոյ տիեզերական ժողովին ընթացքին որոշում առնուեցաւ Ս. Յարութիւնը տօնել Փաղարջակերաց տօնը յաջորդող Կիրակի օրը: Եւ որովհետեւ Փաղարջակերաց տօնը ինքնին շարժական տօն է ու կապուած կը մնայ գարնանամուտի առաջին լիալուսնին, Զատիկը ինքն ալ կը մնայ շարժական տօն:

Այսպէս ուրեմն, ամէն տարի, Մարտ 21-էն վերջ, երբ լուսինը իր լրումին կը հասնի, անմիջապէս այդ լրումը յաջորդող Կիրակին կը նկատուի Ս. Յարութեան Կիրակի: Եւ որովհետեւ լուսնային շրջանները կանխապէս հաշուելի են, նոյնպէս ալ կարելի է նկատել թէ յաջորդող տարիներուն Զատիկուայ տօնի թուականը կանխապէս հաշուելի է: Ահա, թուաբանութիւնը սիրող Անձերուն համար հաշուական բանաձեւ մը որուն միջոցաւ կարելի է կռահել գալիք տարիներուն Զատիկուան թուականը:

Computing the Date of Easter

The rule is that Easter is the first Sunday after the first ecclesiastical full moon that occurs on or after March 21. The lunar cycles used by the ecclesiastical system are simple to program. The following algorithm will compute the date of Easter in the Gregorian Calendar system. Please note the following: **This is an integer calculation. All variables are integers and all remainders from division are dropped.** The algorithm uses the year, *y*, to give the month, *m*, and day, *d*, of Easter.

The symbol * means multiply.

```

c = y / 100
n = y - 19 * (y / 19)
k = (c - 17) / 25
i = c - c / 4 - (c - k) / 3 + 19 * n + 15
i = i - 30 * (i / 30)
i = i - (i / 28) * (1 - (i / 28)) * (29 / (i + 1)) * ((21 - n) / 11)
j = y + y / 4 + i + 2 - c + c / 4
j = j - 7 * (j / 7)
l = i - j
m = 3 + (l + 40) / 44
d = l + 28 - 31 * (m / 4)
    
```

For example, using the year 2010,

y=2010,

c=2010/100=20,

n=2010 - 19 x (2010/19) = 15,

etc. resulting in Easter on April 4, 2010. The algorithm is due to J.-M. Oudin (1940)

The following are dates of Easter from 2003 to 2005:

2003 April 20,

2004 April 11,

2005 March 27

Ս. Գրիգոր Լուսավորչի չարչարանքները եւ Խոր Վիրապ մտնելը

Մեծն Խոսրովէն ետք, հայոց թագաւոր եղաւ անոր որդին Տրդատ: Գրիգոր, երբ լսեց Տրդատի թագաւորելը, Հայաստան եկաւ եւ անոր ծառայութեան մտաւ: Իր նպատակն էր իր հօրը չարագործութիւնը բարեգործութեամբ փոխարինել: Գրիգոր, որ մեծ հաւատարմութեամբ ծառայեց Տրդատին, անոր հրամանները կէտ առ կէտ կը գործադրէր: Իր պարտականութիւնները ճիշդ ժամանակին կը կատարէր, այնպէս որ թէ՛ թագաւորը եւ թէ՛ պալատականները զինք շատ կը սիրէին ու կը յարգէին:

Անգամ մը Տրդատ մեծ յաղթանակ տարաւ իր թշնամիներուն վրայ: Ան տակաւին կռապաշտ էր եւ կը կարծէր որ պաշտած կուրքերն էին որ իրեն պարգեւեցին այս յաղթանակը: Ուստի հրաման հանեց որ մեծ հանդէսներ ըլլան ի պատիւ Անահիտ Դիցունիին, որ հեթանոս հայերուն պաշտած ամենէն նշանաւոր կուրքն էր:

Տրդատ Գրիգորին ալ հրամայեց որ ծաղկեպսակներ եւ դալար ճիւղեր ընծայ տանի Ահահիտի ոսկի արձանին: Գրիգոր առանց վախճալու պատասխանեց թագաւորին. «Տէր Արքայ, քու բոլոր հրամաններդ ամենայն սիրով եւ ճշդութեամբ կատարած եմ, բայց այս հրամանդ չեմ կրար կատարել, որովհետեւ ես քրիստոնէայ եմ եւ ճշմարիտ Աստուածը միայն կը պաշտեմ եւ այդ սուտ աստուածներուն պատիւ չեմ ընծայեր»:

- Ի՞նչ, միթէ Անահիտ սո՛ւտ աստուած է- ըսաւ թագաւորը բարկացած:

- Այո, Տէր Արքայ, անկա ոսկի եւ պղինձէ արձան մըն է միայն, ոչ ձեր աղօթքը կրնայ լսել եւ ոչ ալ ռեւէ ձեռով օգնել ձեզի- ճշմարիտ Աստուածը երկինքի մէջ է: Ան է որ ստեղծած է երկինքն ու երկիրը: Ես զԱյն միայն կը պաշտեմ:

Այս անվախ պատասխանէն սաստիկ բարկացաւ Տրդատ թագաւոր եւ հրամայեց դահիճներուն որ չարաչար տանջեն Գրիգորը, որպէսզի իր կրօնքը ուրանայ: Գրիգոր ամէն չարչարանքներուն համբերութեամբ դիմացաւ եւ չուրացաւ բնաւ իր սուրբ հաւատքը:

Ի վերջոյ պալատական իշխաններէն մէկը մօտեցաւ թագաւորին եւ ըսաւ. «Այս մարդը քու հայրդ սպանող Անակի որդին է»: Այս որ լսեց Տրդատ, հրամայեց որ Գրիգորին ձեռքերը եւ ոտքերը կապեն եւ մահապարտներու յատկացուած Խոր Վիրապը նետեն:

Այդ գետնին մէջ փորուած խորունկ փոսին մէջ, հրաշքով, Ս. Գրիգոր ողջ մնաց 14 տարիներ շարունակ: Անձանօթ կին մը ամէն օր հաց կը ձգէր վիրապին մէջ որպէսզի Գրիգոր կերակրուէր:

24
Ապրիլ
1915

24
Ապրիլ
2003

Ոգեկոչենք Մեծ Եղեռնի զոհերուն անմահ յիշատակը նաեւ՝

- Ապրելով Հայակնիք կեանք մը,
- Վառ պահելով Հայաստանեայց եկեղեցույ տօներն ու ազգային ավանդույթները,
- Լսելով, մտիկ ընելով ու երգելով Հայանուագ շարականներն ու երգերը,
- Ամուր կառչած մնալով մեր Հայավայել բարի բարքերուն ու սովորույթներուն,
- Կարդալով ու կեանքի վերածելով մեր Հայագրեալ Աստուածաշունչը
- Եւ մանաւանդ՝ ըլլալով **ՀԱՅԱՍԷՐ**

Ամբողջ տարուան ընթացքին

Մանկապարտեզի անկիւն

Անուն: _____

Ամբողջացո՛ւր Մատթէոս 28: 1-10

Կիրակին, երկրաշարժ, հրեշտակը, քարը, փնտուէք, յարութիւն, աշակերտներուն, Գալիլիա, տեսնէք

Ծաբաթ երեկոյէն ետք, երբ ----- կը բացուէր, Մարիամ Մագդաղենացին եւ միւս Մարիամը գերեզմանը տեսնելու եկան: Յանկարծ զօրաւոր ----- մը եղաւ եւ Աստուծոյ ----- երկինքէն իջնելով՝ գլորեց գերեզմանի մուտքին դրուած ----- ու նստաւ անոր վրայ: Հրեշտակը կհներուն ըսաւ. «Դուք մ'ի վախնաք. գիտեմ որ խաշուած Յիսուսը կը -----: Հոս չէ, որովհետեւ ----- առաւ, ինչպէս ըսած էր: Եկէք եւ տեսէ՛ք այն տեղը ուր դրուած էր: Անմիջապէս գացէք եւ ըսէ՛ք իր -----՝ թէ յարութիւն առաւ: Անիկա ձեզմէ առաջ ----- կը հասնի եւ հոն պիտի ----- զինք. ահա ըսի ձեզի:»

Նախակրթարանի անկիւն Ա բաժին

Անուն: _____

1.- Յովսէփի եղբայրները ի՞նչ միջոցի դիմեցին իրմէ ազատելու համար:

- ա.- Սպաննեցին զինք:
- բ.- Հորը նետեցին:
- գ.- Զինք ծախեցին խմայելցի վաճառականներուն:
- դ.- վայրի գազան մը սպաննեց իրեն:

2.- Յուդան որքա՞ն դրամով մատնեց Յիսուս:

- ա.- 30 արծաթ դրամ:
- բ.- 20 արծաթ դրամ:
- գ.- 25 արծաթ դրամ:
- դ.- 10 արծաթ դրամ:

3.- Ամբողջացուր աղօթքը:
 Խնդրենք ով----- մեզ----- ըրէ
 ինչ որ-----նոր: Ով Տէր
 Աստուած----- փորձանաց մեզ
 ազատէ ու----- ու պահէ:

4.- Յիսուսի հետ քանի՞ հոգիներ խաչուեցան:
 ա.- 3
 բ.- 2
 գ.- 1
 դ.- 4

5.- Ո՞վ օգնեց Երուսաղէմէն Երիթով գացող կողոպտած եւ վիրաւորած մարդուն:

- ա.- Սամարացին
- բ.- Քահանան
- գ.- Պաշտօնեայ մը
- դ.- Առաքեալներէն մէկը

6- Այրի կինը որքա՞ն նետեց գանձանակին մէջ:
 ա- երկու լումայ
 բ- երկու տոլար
 գ- մեծ գումար մը
 դ- ոչինչ

7- Այս հաստատումներէն ո՞ր մէկը ճիշդ է ըստ Յիսուսի:
 ա- Մեծահարուստները ամենէն շատ դրամ տուին:
 բ- Այրի կինը ամենէն շատ դրամ տուաւ:
 գ-Այրի կնոջ տուածին եւ մեծահարուստներուն տուածին մէջ տարբերութիւն չկար:
 դ-Երկուքն ալ շատ դրամ տուին:

8- Ղազարոս քանի՞ օրուայ թաղուած էր երբ Յիսուս հասաւ իր տունը:
 ա- 1
 բ- 2
 գ- 3
 դ- 4

9- Երբ Յիսուս Երուսաղէմի տաճարը մտաւ տեսաւ բան մը որ սխալ էր:
 ա- ոմանք առուծախ կ'ընէին
 բ- ոմանք աղօթք կ'ընէին
 գ- ոմանք քարոզին մտիկ կ'ընէին
 դ- ոմանք զԱստուած կը փառաբանէին

10- Յիսուս ի՞նչ ըրաւ
 ա- Տէր հօր հետ խօսեցաւ
 բ- Աշակերտներուն հրամայեց որ վաճառականներուն հետ խօսին
 գ- Դուրս վրձնեց առուծախ ընողները
 դ- Յիսուս քաջալերեց առուծախ ընողները որ շարունակեն առեստուրը

Նախակրթարանի անկիւն Բ բաժին

Անուն: _____

1- Ո՞ր տօնը կը նշէ Յիսուսի Երուսաղէմ մուտքը.-

- ա- Այլակերպութիւն
- բ- Յարութիւն
- գ- Ծաղկազարդ
- դ- Խաչվերաց

2- Ժողովուրդը Յիսուսի Երուսաղէմ մուտքը դիմաւորեց.-

- ա- վարդերով եւ գարնանային անուշահոտ ծաղիկներով:
- բ- կաղնի ծառի ճիւղերով
- գ- մեխակներով եւ շուշաններով
- դ- արմաւենիի եւ ձիթենիի ճիւղերով

3-Խաչելութենէն քանի՞ օր ետք Յիսուս յարութիւն առաւ.-

- ա- 3
- բ- 10
- գ- 5
- դ- 2

4- Յուդան ինչպէ՞ս մատնեց Յիսուսը.-

- ա- զինուորներուն հեռուէն մատնանշելով
- բ- մանրամասնութեամբ նկարագրելով
- գ- համբուրելով
- դ- ձեռնուելով

5- Ո՞վ էր կուսակալը որ չ՛ուզեց Յիսուսի պատժել որովհետեւ կը զգար որ անմեղ էր:

- ա- Հերովդէս
- բ- Պիղատոս
- գ- Արքեղայոս
- դ- Կիրենոս

6- Խաչի վրայ Յիսուս Աստուծմէ ի՞նչ խնդրեց .-

- ա- որ Յովհաննէս իր մօրը Մարիամի հոգ տանի
- բ- ջուր՝ որպէսզի խմէ
- գ- որ Աստուած ներէ իրեն չարչարողներուն որովհետեւ չեն գիտէր թէ ինչ կ'ընեն
- դ- ճաշ՝ որպէսզի ուտէ

7- Յիսուսի աշակերտներէն ո՞վ ուրացաւ զինք Յ անգամ.-

- ա- Յովհաննէս
- բ- Յուդա
- գ- Մատթէոս
- դ- Պետրոս

8- Յիսուսի խաչելութեան միջոցին ո՞ր աշակերտը ներկայ էր.-

- ա- Պետրոս
- բ- Յուդա
- գ- Յովհաննէս
- դ- Թովմաս

9- Յիսուսի աշակերտներէն ո՞վ չհաւատաց Յիսուսի յարութեան.-

- ա- Պետրոս
- բ- Յուդա
- գ- Յովհաննէս
- դ- Թովմաս

10- Սուրբ Հաղորդութեան խորհուրդը ե՞րբ ծնունդ առաւ.-

- ա- Կանայի հարսանիքի ընթացքին երբ Յիսուս ջուրը գինիի վերածեց
- բ- Երբ Յիսուս լերան վրայ ժողովուրդը կերակրելու համար հացը եւ ձուկերը շատցուց
- գ- Յիսուսի խաչելութենէն ետք երբ աշակերտները վերնատան մէջ հաւաքուած միասին կը ճաշէին
- դ- Վերջին ընթրիքին երբ Յիսուս հաց եւ գինի բաժնեց իր աշակերտներուն եւ ըսաւ որ նոյնը կատարեն

Երկրորդականի անկիւն

Անուն: _____

1. Հետեւեալ Աւետարաններէն ո՞ր մէկուն մէջ հետեւեալ արամերէն մէջբերումները կան «Էլի Էլի լամա սաբազթանի, տալիտա Կումի»:

- Ա) Մատթէոս
- Բ) Մարկոս
- Գ) Ղուկաս
- Դ) Յովհաննէս

2. Հետեւեալ Աւետարաններէն ո՞ր մէկը Յիսուսը կը ներկայացնէ որպէս Աստուծոյ Օրէնքին հաւատարիմ ծառան:

- Ա) Մատթէոս
- Բ) Մարկոս
- Գ) Ղուկաս
- Դ) Յովհաննէս

3. Հետեւեալ Աւետարաններէն ո՞ր մէկը ամենէն շատ կ'ակնարկէ Յիսուսի որպէս «Մարդու Որդի»:

- Ա) Մատթէոս
- Բ) Մարկոս
- Գ) Ղուկաս
- Դ) Յովհաննէս

4. Հետեւեալ Աւետարաններէն ո՞ր մէկուն մէջ կը կարդանք պատանի Յիսուսը տաճարին մէջ դրուագին մասին:

- Ա) Մատթէոս
- Բ) Մարկոս
- Գ) Ղուկաս
- Դ) Յովհաննէս

5. Հետեւեալ Աւետարաններէն ո՞ր մէկուն մէջ Յիսուս ամենէն շատ կ'ըսէ «Ես Եմ» Կեանքի հացը, Աշխարհի լոյսը, բարի Հովիւր եւ այլն:

- Ա) Մատթէոս
- Բ) Մարկոս
- Գ) Ղուկաս

Դ) Յովհաննէս

6. Հետեւեալ Աւետարաններէն ո՞րն է ամենակարճը:

- Ա) Մատթէոս
- Բ) Մարկոս
- Գ) Ղուկաս
- Դ) Յովհաննէս

7. Հետեւեալ Աւետարաններէն ո՞ր մէկը ամենէն առաջ գրուած է:

- Ա) Մատթէոս
- Բ) Մարկոս
- Գ) Ղուկաս
- Դ) Յովհաննէս

8. Հետեւեալ Աւետարաններէն ո՞ր մէկը ամենէն շատ մէջբերում ունի հին կտակարանէն:

- Ա) Մատթէոս
- Բ) Մարկոս
- Գ) Ղուկաս
- Դ) Յովհաննէս

9. Հետեւեալ Աւետարաններէն ո՞ր մէկը համատեսական չէ:

- Ա) Մատթէոս
- Բ) Մարկոս
- Գ) Ղուկաս
- Դ) Յովհաննէս

10. Հետեւեալ Աւետարաններէն ո՞ր մէկը ամենէն վերջը գրուեցաւ:

- Ա) Մատթէոս
- Բ) Մարկոս
- Գ) Ղուկաս
- Դ) Յովհաննէս

Ընդհանուրի անկիւն

Անուն: _____

1- Գեթսեմանի... .

- ա- անտարանին մէջ պարտէզի մը անունն է
- բ- անտարանին մէջ լերան մը անունն է
- գ- Յուդային ծննդավայրն է
- դ- Յիսուսի խաչելութեան տեղն է

2- Իւրաքանչիւր տաղաւար յաջորդող օր կը կոչուի.-

- ա- արձակուրդ
- բ- քառասունք
- գ- մեռելոց
- դ- ամանոր

3- Բանասէրը.-

- ա- նիթականին արժէք կու տայ
- բ- լեզուաբան է
- գ- գործը կը սիրէ
- դ- շատ բան կը սիրէ գիտնալ

4- Սարգիս Պիծակ անունը կը վերագրենք.-

- ա- երաժշտութեան
- բ- բանաստեղծութեան
- գ- քաղաքականութեան
- դ- նկարչութեան

5- Ամենայն հայոց բանաստեղծը պիտի ըլլար.-

- ա- Յակոբ Պարոնեան
- բ- Յովհաննէս Թումանեան
- գ- Արամ Խաչատուրեան
- դ- Խրիմեան հայրիկ

6- Լեզուն խաժաւ կը նշանակէ.-

- ա- զարմացաւ
- բ- առանց ծամելու կերաւ
- գ- ուշադրութիւն ըրաւ
- դ- առանց մտածելու խօսեցաւ

7- Ո՞վ զոն չգնաց Ապրիլեան Եղեռնին.-

- ա- Գրիգոր Զօհրապ
- բ- Սիամանթօ
- գ- Դանիէլ Վարուժան
- դ- Կոմիտաս Վարդապետ

8- Երկրի մը քաղաքական թէ արուեստագիտական ամենաբարգաւաճ ժամանակաշրջանը կը կոչուի.-

- ա- Վերածնունդի շրջան
- բ- Ոսկեդար
- գ- Միջնադար
- դ- լուսաւորութեան դար

9- Ըստ առակին «Ծիտակ խօսքը...»

- ա- կատակով կ'ըսուի
- բ- կը վիրաւորէ
- գ- պէտք չէ ըսուի
- դ- վնաս չի հասցներ

10- Յիսուսի առակներէն ո՞ր մէկուն մէջ Ան կ'ըսէ «Ասկէ վերջ դուն յաւիտեան պտուղ չունենաս».-

- ա- Անիծուած խնձորենին
- բ- Անիծուած արմաւենին
- գ- Անիծուած Զիթենին
- դ- Անիծուած թզենին

Մարտ ամսուան պատասխաններ եւ մասնակցողներ

Մանկապարտէզի անկիւն

Կոյրը, որդի, բարձր, որդի, կ'ուզես, Տէր, հաւատքդ, Յիսուսի, կ'օրհնաբանէր

Նախակրթարանի անկիւն Ա. Բաժին

1. դ. կ'աղօթէին
2. ա. Տուրք գանձող
3. դ. Օրէնքի ուսուցիչ
4. ա. Շշմարտութեամբ
5. բարձրացնէ, խոնարհեցնէ
6. գ. Հինգերորդը
7. գ. Ծաղկազարդ
8. բ. Եսայի 53
9. գ. Տնտեսին
10. բ. չորրորդը

Նախակրթարանի անկիւն Բ. Բաժին

- 1.- գ, արտաքսման
- 2.- գ, անատակին
- 3.- բ. Ադամ եւ Եւա Դրախտէն
- 4.- դ. Չորեքշաբթի երեկոյեան
- 5.- գ. հաւատով Խոստովանիմը
- 6.- բ. Փղշտացիներուն
- 7.- բ. որովհետեւ մեծ դժբախտութիւններ ունեցան
- 8.- դ. Աստուած
- 9.- մարդկան, փրկութեան, յերկնից, մարդացաւ, Մարիամայ, Կուսէն, Սրբով
- 10.- բ.- Աստուածաշունչի Տարի

Երկրորդականի անկիւն

- 1.- ա.- Եսայի
- 2.- դ. Յովնան
- 3.- ա. Միքա 5:2
- 4.- գ.- Ղուկաս
- 5.- ա.- Մատթէոս
- 6.- գ.- Ղուկաս
- 7.- բ.- Մարկոս
- 8.- ա.- Մատթէոս
- 9.- գ.- Ղուկաս
- 10 գ.- Ղուկաս

Ընդհանուրի անկիւն

- 1- ա- լեզուաբանութեան

2- դ- Ծոմ կը պահէ

3- բ- Որդէ կը ստացուի

4- դ- Կրօնի նահատակներուն մասին վկայութիւններ կը գրէ

5- ա- Պատմունճան

6- դ- Ազատութիւն

7- գ- Ձեր հոգիները

8- դ. գերան

9- բ- Հրաշալի ձկնորսութիւն եւ առաջին աշակերտներ

10- ա- փոփոխական տրամադրութիւն ունի

Մարտ ամսուան մասնակցողներ

Մանկապարտէզ

Անսխալ պատասխանողներ

Սեւակ Պապիկեան, Կարապետեան Կարինէ, Խշիշեան Ռիթա, Խշիշեան Արշակ, Պիլիքեան Գէորգ, Քուլլուքեան Սերեմա, Կարապետեան Զոհրապ, Մհեր Մատթէոսեան, Կլօրիա կարապետեան, Փաթիլ Կարապետեան :

Նախ Ա. բաժին

Վարդան Պէնօհանեան, Հրայր Մատթէոսեան, Յարութ Քուլլուքեան, Ծէսիքա Օհանեան

Անսխալ պատասխանողներ

Առէն Պապիկեան, Դալար Գէպթանճեան,

Նախ Բ. բաժին

Սեւակ Ալմանեան,

Անսխալ պատասխանողներ

Անի Մելեքեան, Արի Քէօսէյեան, Թամար Պուլիքեան, Լորա Սարիմանուկեան, Քրիստինա Կարապետեան, Գօգօ Մատթէոսեան

Երկրորդական

Թամար Գիզիրեան, Փօլ Գիզիրեան, Ռաֆֆի Քէօսէյեան, Յովիկ Կարապետեան

Կարճ Լուրեր Կիրակնօրեայէն

«Մաշտոցի Արձագանգ»ի Ժ. տարուան վերջին թիւը (թիւ 10) կը ծրագրենք հրատարակել մեր 2002-2003 տարեշրջանի հանդէսին օրը՝ **Յունիս 8, 2003**:

Սոյն թիւին մէջ կ'ուզենք տպել **մեր ընթերցողներուն կարծիքները** «Մաշտոցի Արձագանգ»ի Ժ. տարուան բովանդակութեան, ներկայացման ձեւին, ամսական դրութեան եւ այլ ոեւէ ուրիշ յատկանիշի մասին:

Կը խնդրենք որ ձեր գրաւոր կարծիքը Տնօրէնութեան հասցնէք **Մայիս 20, 2003** Էն առաջ: Կարելի է նաեւ ե-նամակով ուղարկել director@sourphagop.org հասցէին:

Մաշտոցի Արձագանգի այս թիւին իրենց մասնակցութիւնը բերին.-
Յասմիկ Նաճարեան, Երան Լոշխաճեան, Գարոլ Գաբթանճեան,
Թորոս Պապիկեան:

«Ճաշու աւետարան»ը

Կը գտնուի նաեւ համացանցի (internet) վրայ: Այցելեցէ՛ք www.sourphagop.org, ձախ կողմի կոճակներէն «Ճաշու աւետարան»ը ձեզ կ'ուղղէ այս ամսուան Ճաշու Աւետարանի հատուածներուն...

«ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ»ը

Կը գտնուի նաեւ համացանցի (internet) վրայ: Այցելեցէ՛ք www.sourphagop.org, ձախ կողմի կոճակներէն «Պարբերաթերթ»ը ձեզ կ'ուղղէ դէպի ներկայ եւ նախկին թիւերը...

*Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Յակոբ Մայր Եկեղեցոյ Կիրակնօրեայ դպրոցի կամաւոր խմբակը.-
Ուսուցիչներ՝ Մարիա Քէօսէյեան, Անի Գըլընճեան, Վերա Կարապետեան, Երան Լոշխաճեան, Գարոլ Գաբթանճեան, Յասմիկ Նաճարեան, Յասմիկ Քանանճեան, Սաֆօ Ասատուրեան, Ծողիկ Նաճարեան,
Տնօրէն՝ Թորոս Պապիկեան, Կայքէջ՝ Բաֆֆի Պապիկեան, Լուսանկարիչ՝ Նիկոլ Դանիէլեան, Պարբերաթերթ՝
Ծաղիկ Պոյաճեան, հոգաբարձութեան ներկայացուցիչ՝ Մովսէս Քէօսէյեան:*